

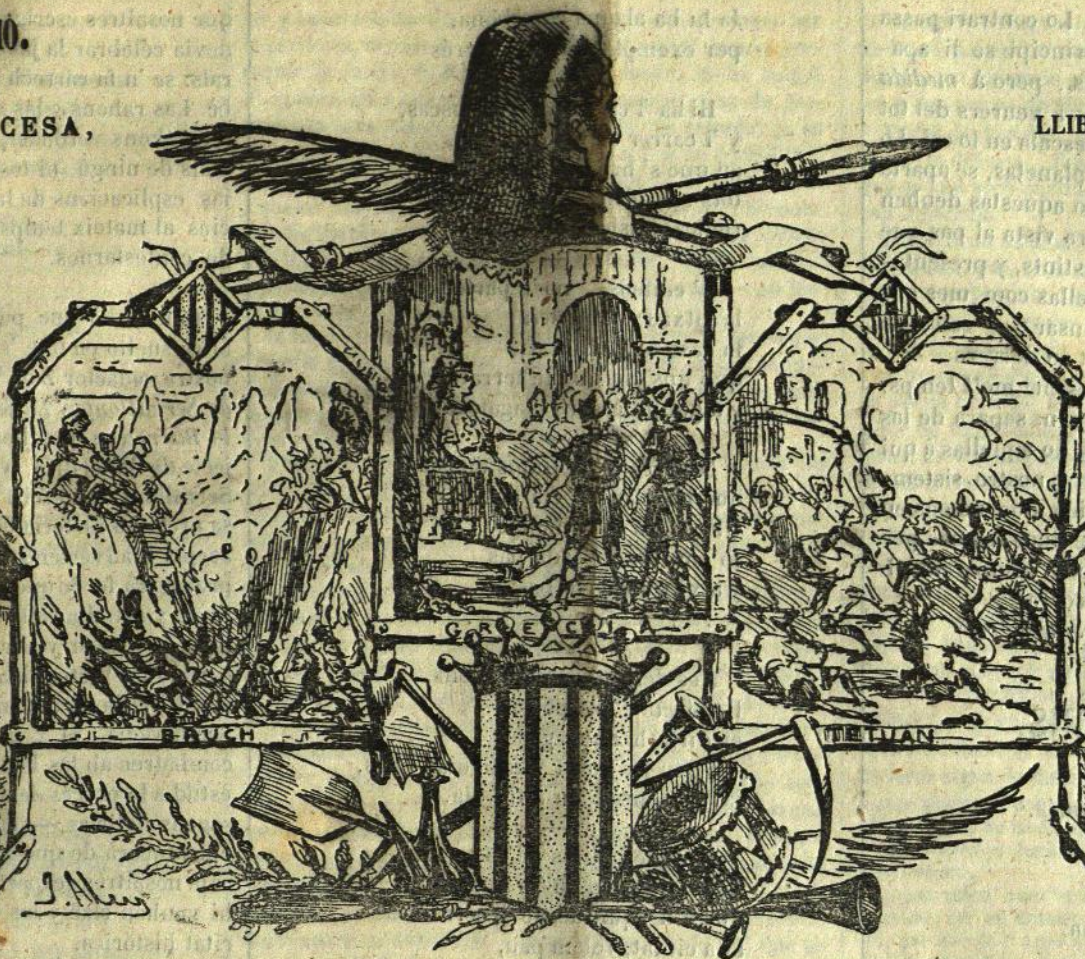
DIRECCIÓ Y REDACCIÓ.

CARRER DE LA PRINCESA,
número 4, pis 2.

ADMINISTRACIÓ.

LLIBRERIA DE EUDALT PUIG,
Plassa Nova, núm. 5.

2 cuartos.

2 cuartos.

ANUNCIS

A PREUS

EQUITATIUS.

LA BARRETINA.

LITERATURA,

CIENCIAS

Y ARTS.

SEMMANARI POPULAR.

SUMARI

DE LAS MATERIAS CONTINGUDAS EN LO NÚMERO
PASSAT Y EN LO PRESENT.

Núm. 18. Als poetas de Provensa y de Castella, salutació per A. Serra en nom de la Redacció.—*A ma patria*, poesia per J. Serra y Campdelacreu.—*Germandat*, poesia per F. Ubach y Vinyeta.—*En Joan l'aymador de la gentilesa*, sonet, per R. Picó y Campamar.—*Las duas Comptesas*, poesia per Joseph Roca y Roca.—*Salutació*, poesia per Martí Genís y Aguilár.—*Al poeta Williams Ch. Bonaparte Wyse*, poesia per Antoni Careta y Vidal.—*Lo poeta*, poesia per A. Aulestia y Pijuan.—*Als trovadors de Provensa*, poesia, per Joseph Martí y Folguera.—*Als poetas provensals*, poesia per Jaume Collet.

Núm. 19. Suetos.—*Articles científichs*. L' *Univirs III*.—*Estiguiant bons*, poesia per Antónet Serra.—*Rum, Rum*, per F.—*Als poetas de Provensa y de Castella*, poesia per lo Trovador del Montseny.—*Teatres*, per un Trompa.—*Un mati de primavera*, poesia per Emilio Coca y Collado.—*Solucions a la xarada y al geroglífich del número 17*.—*Xaradeta*, per Mariano Burgués.—*Geroglífich*.—*Folletí*: *Las Joyas de la Roser*, per Guadalupe Cortés Wyghlen.

Lo nostre estimat amich y redactor D. Serafi Pittarra, ha experimentat una verdadera y deplorable desgracia. La despiadada mort li ha robat una part de sa existencia, interrompint los dias de la vida de un de sos fills. Tant de bo que lo nostre sentiment pugua contribuir algunt tant a aconsolar al que per primera vegada ha experimentat lo mes cruel de tots los dolors, lo mes terrible de tots los sentiments!

LA REDACCIÓ.

La Barretina está de enhorabona. Un de sos directors, D. Francesch Ubach y Vinyeta, y tres de sos redactors, D. Joseph Roca y Roca, D. Ramon Picó y Campamar y don Joaquim Riera, han obtingut premi en los Jochs florals del present any. D. Francesch Ubach y Vinyeta ha merescut l'englantina per sa poesia histórica lo *derrer Pallars*; D. Joseph Roca y Roca y D. Ramon Picó y Campamar han sigut premiats ab dos accessits lo segon, y un accessit lo primer: D. Joaquin Riera ha guanyat la medalla de plata.

La Redacció se creu en lo deber de ferho públich, y s'associa a la satisfacció que experimentan los poetas llaurejats.

LA REDACCIÓ.

ARTICLES CIENTIFICHS.

L' UNIVERS.

III.

SISTEMA PLANETARI.

Confosa é imperceptibla entre las demás, brilla en lo cel una estrella. A curtíssima distancia d'ella, comparada ab la que la separa de las demás estrellas, giran a son derredor uns cossos de forma quasi

be esférica, y de tamanyos diferents, mes tots insignificants respecte al de la estrella. A aqueixos cossos opacos y sense llum propia, se 'ls hi ha donat lo nom de *planetas*.

Del mateix modo que 'ls planetas giran en derredor de la estrella, altres astres giran en derredor dels planetas. Aquestos son també opacos y sense llum propia. Son los *satélits*.

Afegiu a la estrella, a sos planetas y a los satélits, los *cometas*; aquestos astres a qui haureu vist mes d'una volta arrossegant sas argentadas cabelleras en lo firmament, y tindreu un *sistema planetari*.

Encara que los sistemes planetaris sian, potser, tants com estrelles, no 'us es dat examinarne mes d'un. Aquest es lo en qui nostre Sol es la estrella central, la Terra un de sos planetas, y la Lluna lo satélit de aquesta.

Anem, donchs, a dirigir la vista sobre nostre sistema planetari.

Fixo en lo centro del sistema, l'astre del dia sosté per la atracció, per aquesta forsa que desde l'atom fins als Sols, desde lo petit gra de pols fins a la esplendent estrella, tot ho regeix; sos planetas, enviantlos, hi ab sos raigs la vida o lo que es lo mateix: llum y calor.

Encar que fixo lo Sol respecte a los planetas y tot son acompanyament de esferas, segueix un camí immens a través de lo espay arrastrant en sa fantástica carrera planetas, cometas y satélits. Com tendra mare, condueix a los astres, a qui ha dat lo ser, en son viatge, cuidant sempre de sa conservació.

Se ha vingut en coneixement d'aquest moviment de traslació de tot lo sistema planetari, per un fet ben sensill.

Quan en una nit un marino abandona 'l port, al principi veu los llums clars y distintament, mes a medida que va allunyantse, sembla que aquets llums van aproximantse entre si y confontentse cada ve-

gada mes, com més s' en allunya. Lo contrari passa quan s' aproxima á la costa. Al principi se li apareixen los llums molt aproximats, pero á medida que s' hi acostava, van apartantse fins á veurers del tot separats. Lo mateix passa en gran escala en lo cel. Lo Sol acompanyat de sa escuadra de planetas, se aparta de certs grupos de estrelles, luego aquestas deuen anar aproximantse entre si á nostra vista al pas que altres grupos se aniran fent mes distints, y presentarán mes y mes separadas sas estrelles com mes ens hi aproximarem. Com podreu pensar, las estrelles de nostre costat se aniran quedant en darrera.

Pera observar aquest fet es necessari molt temps, á causa de la immensa distancia que ns separa de las constelacions de qui ens apartem y de aquellas á qui ens acostem. La velocitat que porta nostre sistema en aquest moviment, es tant rápida que no ens en podem formar idea. Es de cosa de duas lleguas per segon. Y no obstant es insignificant comparada ab la immensitat de los camps que recorra!

(Se continuarà.)

ESTIGUIAN BONS.

Un hom se veu compromés,
entre tanta sarracina,
y no 's recorda de res:
dispénsintme forastés
si no 'm trech la barretina.

Los catalans som així:
los compliments á un cantó,
de lo pa, pa y del vi, vi;
ens en anem drets al fi,
sense fer cap estació.

Tenia en lo pensament
mudarme y veni 'ls á veurer...
Mes he cambiat d' intent:
s' ha de fe 'l gran compliment,
y 'l compliment no 'l puch veurer.

Alló de sortir mudat,
ben planxadet y enguantat,
ab botinas de xarol
y duent xavo ó be cargol,
francament: no 'm té engrescat.

Y alló de moure y fer brega
y preguntar pe 'l senyor,
y está en lo recibidór
esperant, vaja: 'm carrega
m' encocora y... ¡que se jó!

Jo 'm deya ¿com ho farás
per demostrals ta alegría?...
y pensa que pensarás,
fins que 'm digué un burdagás:
—Home fels 'hi una poesia.

L' idea ja 'm va agradá,
prou la vaig trobá exelent;
mes un' altra 'm deturá,
perque ab bell punt vaig pensá:
¿Y si la fas malament?

Si tots ells fossian novells,
un podria sé atrevit,
pero ¡ca! si de tots ells
no n' hi cap que 's mami 'l dit
si en l' art, tots ells, son gats vells...

Mes m' ha vensut l' osadia,
y poeta dolent ó bó,
aquí va ma inspiració:
si es dolenta la poesia
no es dolenta la intenció.

¿Que 'ls ha semblat Barcelona?...
—Molt bé 'm deurán dir vostés,
Es clar, com son forastés...

Ja hi ha alguna cosa bona,
per exemple: alguns carrés

Hi ha 'l carrer de las Moscas,
y 'l carrer de las doncellas
en que s' hi viu á las foscas:
tots son plens de casas vellas
rónicas, tísicas, toscas....

D' edificis... no 'n parlem:
la fatxada de Betlem,
la casa de la Ciutat,
que fins diu que te terrat...
y algun que altre magatsem.

Després hi ha llums de gas
que podrian fer claror.
Oh, es un flúit molt bo...
Jo ensopego á cada pas
y aixó que porto bastó....

Mes deixantnos de rahons,
l' objecte d' ma poesia
es dirlos hi ab alegría:
—¡Déu los quart y estiguian bons,
ja 'ns veurem un altre dia.—

Ja poden di als de sa terra,
'ls ho demano, si 'ls plau,
que á n' aquí, desde la serra
á la ciutat, volem pau
que tenim odi á la guerra.

Que la terra catalana
'ls ha fet bona rebuda:
que 's mostra reconeguda,
y que vol ser sa germana,
y que ha agraht sa vinguda.

Si un jorn ne senten dir mal
de la gent de barretina,
defensinnos tots com cal:
diguian qu' es gent molt formal
la dels camps de Salamina

Poetas, que Déu vos quart,
recordeuvs de nosaltres
per gloria nostra y del art:
nosaltres per nostra part
pensarem sempre en vosaltres.

Donarán forsa espressions,
si son casats, á la dona,
y als petits deu mil patons.
Tot en nom de Barcelona...
Vaja anem: estiguian bons.

ANTONET SERRA.

RUM, RUM.

Lo nostre Administrador Don Eudalt Puig ha deixat de ser Administrador y Editor Responsable del semmanari *la Pubilla*. La llibreria de D. Eudalt Puig, donchs, desde ara en endevant será Administració tant sols de *la Barretina*. Ho fem públich nosaltres, ja que no ho ha fet públich *la Pubilla*, que, sia dit en honor de la veritat, no ha cregut convenient dedicar una sola ralla á eix assumpto tant important pera aquell periódich com pera nosaltres.

Hem llegit y examinat la gramática alemanya del Senyor Castroverde. Dedicarem un article á eix llibre bo y recomendable baix tots conceptes.

Ha comensat á veurer la llum pública un nou periódich que 's titula *el Universo*. Li donem la benvinguda.

Lo consistori, per medi de *la Montaña de Montserrat*, se fa carrech de unas quantas observacions

que nosaltres escrivuerem, respecte al lloch ahont se devia celebrar la ja celebrada festa dels jochs florals: se 'n fa carrech y defensa als mantenedors. Fa bè. Las rahons y las sinceras explicacions que dona, son rahons verdaderas, y nosaltres que no som parcials de ningú, ni tossuts, ni sistematichs; acceptem las explicacions de *la Montaña* y li donem las gracias al mateix temps, per haberse prè la molestia de contestarnos.

Tant de bò que poguessiam donarli la rahò en l' altre sueltó en que 's censura lo judici critich que lo nostre redactor Z de V escrigué sobre lo *Don Joan de Serrallonga*. *La Montaña* aconsella al critich de *la Barretina*, que llegeixi lo prolech del drama, objecte de la crítica, y quan respecte á Don Joan de Serrallonga ha escrit lo mateix Senyor Balaguer en sa preciosa historia de Catalunya. Lo senyor Z de V, accepta l' advertencia y lo bon consell, y per lo tant, procurarà fer lo que li diuen, si bè 's proposa també, llegir y estudiar altres llibres y documents que li acaban de probar y afirmar que lo reputat historiador catalá Don Victor Balaguer, falta--sense voler, per suposat,—á la veritat histórica, sempre que parla d' en Serrallonga. Si l' autor á qui 'ns cap la honra de combatre ab las bonas armas de la rahò, llegeix y estudia lo procés del famós lladre, que dintre poch,—segons noticias,—veurá la llum pública; llavors se convencerá de que sols nosaltres y los que pensian com nosaltres respecte á aquesta qüestió, son los que hi veuen clar y los que deixan en bon lloch la veritat histórica.

F.

ALS POETAS DE PROVENSA Y DE CASTELLA.

¿No es veritat que 'l blau del cel
es mes hermos eixos jorns?
¿no es veritat qu' en los jardins
son mes hermosas las flors?
¿No es veritat qu' es mes alegre
lo cantar del rossinyol?
¿No es veritat que en eixos dias
fins n' es mes daurat lo sol?...

Be 's coneix, be, Catalunya,
que tens dintre de ton cor,
als trovadors de Provença,
de Castella als trovadors.

¿Per qué musa de ma terra
ne vas, digas, tant galana?
¿per qué 'n dús vestits de seda
y fins joyas d' or y plata?
¿Per qué tos llabis preciosos
ne llansan dolsa rialla?
¿Per qué tos ulls de cel
tant bella mirada 'n llansan?

Be 's coneix que Catalunya
ne té dintre de son cor,
als trovadors de Castella,
de Provença als trovadors.

Ay Catalunya d' ahir
que tants trovadors tingueres:
si poguesses veure, avuy
als trovadors de Provença,
als que ho son de Catalunya
als trovadors de Castella,
als que ho son del Roselló
y als trovadors de Valencia...

Si veyas á Catalunya
tenintne dintre son cor,
trovadors que li don' gloria,
que li don' gloria y honor.

Poetas los que vinguereu
á la ciutat de los comptes
pera aná al saló de Cent:
recordeus de nostras glorias,
recordeus dels concellers
que defensaren nostra honra,

recordeus dels immortals
que de ma patria son joyas.

Recordeu que Catalunya
ne guarda molt dols recor
de aquells homens, quals proesas
cantaren los trovadors.

Poetas los que vingueren
á honrar la ciutat comptal,
pera aná al saló de Cent,
y assistir als jochs florals:
recordeuvos de la llengua
que parlaren Ausias March
y 'ls trovadors de aquells temps,
que per sort sembla han tornat.

Recordeu que Catalunya
ne guarda molt dols recort
dels poetas d'altres temps,
de sos antichs trovadors.

Ben vinguts ne siau poetas
del un y del altre lloch:
salut á los grans poetas,
salut á los trovadors.
No oblideu á Catalunya,
no oblideu passon bon nom:
Catalunya, de vosaltres,
ne guardará etern recort.

Recordará Catalunya
que ha tingut dintre son cor,
al trovadors de Provença,
de Castella als trovadors.

LO TROVADOR DEL MONTSENT.

TEATRES.

PRINCIPAL.—LO BARBER DE SEVILLA.
CRISPINO É LA COMARE.

Ara vostres ja 's deuen pensar que 'ls vaig á parlar d' en
Duch ó d' en Felix y Juan: no senyors res de aixó, aquestos
son perruquers de Barcelona y jo 'm vull ocupar de un bar-

ber y encara de Sevilla. Veritat es que si hem de jutjar per
la partitura, mereix lo Barber de Sevilla, ser al menys per-
ruquer de París ó de Moscou. Pero be, Rossini ho ha volgut
d' aquesta altra manera, y—no hi ha remey—s' ha de res-
pectar la seva voluntat. Mes ara que 'm' en recorde: ja se
perque ho va fer. Ell devia dir la partitura es un poch difícil
y hi ha noranta nou probabilitats contra cent de que xiulin
á quants intentin pendrer part en la execució; deixemlo
donchs barber, que á tot un perruquer no està gaire decent
que me li ventin xiulada. Y aixis ho va fer. Vegin vostres lo
que son las cosas: lo Barbero ha sigut del tot xiulat.—Ab jus-
ticia!... ja 'm sembla que sento dir.

Ja ho crech ab justicia, porque 'l rondó y tot lo demes que
canta la Barbara Marchissio deu ser molt mal cantat, ab jus-
ticia porque l' aria de la Calumnia y tot lo que canta en Bot-
tero no deu valer res... ab justicia porque l' orquesta deu ser
detestable...

Qualsevol diria que aquestos quatre gats—no 'ls dich un
altra cosa porque no m' agrada insultar á ningú,—hi ente-
nen molt: pot ser son los mateixos que varen demanar la sin-
fonia de la Sonambula, sinfonia que may ha existit... ¡qui
sab! dels sabis de nom tot se pot esperar.

Velshi aquí que un aficionat se va presentar á la empresa
demanantli una entrada per 'ell, y un' altra pera son germá.
L' empresa que no vegé en ell cap autorisació ni li recone-
gué cap merit, li va dir que nones, y l' home contestá:
—donchs bueno, ja se lo que tinc de fer. Y velshi aquí que
l' orquesta fou xiulada injustament, que no fou aplaudida en
la sinfonia, sent aixis que la va tocar molt bé, que la Barba-
rina 's desconcertá y no va cantar la lliçó del tercer acte
com altrats anys l' havia cantada... y tot aixis. Aixó es lo que
tenen los xiulets. Suposin que 's reproba una cosa, lo pobre
artista en lloch de corretgirse, s' espanta y 's desconcerta
y lo públich hi pert, porque ja no fa res mes de bo. Y no es
aixó sol: los demes artistas que prenen part en la execució
del l' opera, se desaniman y tampoch fan res de bo. Que no
's agrada en Corsi, que no troban prou bo á n' en Baraldi y
al baritone: corrents, no aplaudeixen, pero no xiulin. ¿No
venhen que aixis perdem lo que 'ns poden donar la Barba-
rina y en Bottero? Si ho fan malament, ja ho dirá la premsa.

Qu' en Baraldi y lo baritone no foren artistas de *primo*
carleto ja ho sabem, mes tambe sabem que lo públich qu' are
's xiula, ha sentit y sentirá pitjor, y que s' ho ha tragat y s'
ho tragará sense xiular. Per no saltres aquestos no mereixen
censura porque 'ls pobres fan tot lo que poden. Despres hi
ha que tenir en compte que lo baritone que debutá sorti

al escenari tremolantli la veu. Dingaintme: lo que xiula á
un home que està tremolant, està just, està considerat, està
decent, pot judicarlo ab imparcialitat? Deixintse de cuen-
tos y deu nos en dó de aquest Barber.

Vostres deuen dir: ma noy quin critich, troba bo al barí-
tono, lo defensa... Fugin d' aquí homens de Deu ¿No saben
que jo casi soch purista? Vegin si m' han vist may fumar
cap cigarrillo.

Lo baritone dista moltíssim de ser un baritone de sis ralets
l' entrada, tant, com de ser decentes los que 'l varen xiular:
vegin si es llarga la distancia...

Ay, carat de senyor Corsi, qualsevolga que no l' hagués
vist en la *Cenerentola* hauria dit: ¿aquest es aquell tenor
que 'm deya? No s' emboliqui senyor critich que aixó no
es pas un tenor del tenor següent. Y donchs ¿qué pensa fer?
¿qué no vol estudiar? ¿qué 's vol fer malbe? Miris, senyor
Corsi, no vulguia baladrejar per que voste no pot, no vulguia
cridar ni fer foras que ho sino 's trencaria y no seria facil
trobarli un braguer: las foras deixilas pels titiriteros. Cre-
guim y acontentis sent un tenoret de gracia. Despres: home,
desvesis de plorar, ¿qué no veu que no fa home? Vosté ja es
un xich gran. Aixis serà com seguirá sent molt bo y merei-
xent las simpatias y 'ls aplausos del públich. Estudi molt y
exerciti bona cosa la garganta. L' aconsella un amich que
l' aprecia molt y l' admira moltíssim.

Y be senyor Bottero, com quedem voste y jo? Quin ofici fa
voste? Qu' es violinista, pianista, violonista, baix cantant ó
caricato? Home al menos ja que fa tants oficis me fes lo favor
de ferne algun de malament, pero ¡ca! vinga ser bo y vinga
donar xascos al pobre trompa. A voste si que no se li pot dir
alló de *home de molts oficis pobre segü...*

Ara vostres ja deuen dir: vejam que 'n dirá del *Crispino*
e la *Comare*.

¿Que volen que 'n diguia? que fou xiulat, que no va
agradar, qu' en Bottero 's va tallar,—ho sento per ell y per
mi, per que jo l' aprecio molt á n' en Bottero;—y que l' or-
questa estigué be. Jo aixis que vaig veurer anunciada l' ópe-
ra, ja ho vaix dir. Ara vegin vostres com diastre ha de anar-
be un ópera del don Crispino... Pera creuerho es precis no ha-
berlo vist may cantant y brincant per aquestos carrers y no
haber llegit may la seva auca. ¿Qu' es pot fer de bo ab un
home tant nano?... Y despres un' altra cosa: L' auca no val
mes que dos quartos y l' ópera sis rals. Don Crispino per don
Crispi, mes m' estimo l' de l' auca qu' al menys es mes ba-
ratet.

Velshi aquí. Dissapte, si Deu vol, m' ocuparé de la *Cene-
rentola*, ja que no m' en he pogut ocuparavuy. Un hom té
tants mals de caps... UN TROMPA.

— 60 —

ment als ánguls entrants de la altra, se produeix un equilibri per-
fecte, una concordia inalterable, porque jamay sucseheix que las dos
tiren cap un mateix cantó ó exigeixin exclusivament una mateixa
cosa.

La Roser, que no desconeixia las cualitats de 'n Melció, se avenia
á pasar per lo que ell fes en la elecció dels jochs y entreteniments
en que matavan los ratos que 'ls deixavan desocupats lo rector y la
mestra, no solsament porque son natural manso y amable la feya
venir be en tot, si no també pera donar gust á son germá.

Aquet, á son torn, convensut de la debilitat de sa germana, no
arribava jamay á abusar de son predomini y feya esforços de bona
voluntat pera acertar lo que mes podria plaurerli. Ademés de sa
generositat natural lo movia á obrar de aquesta manera la forsa del
amor que li portava: amor que llavors no podia explicar sa ines-
periencia; pero que era ja la llavor de aquell gran arbre que debia
despres estendre sas fullas á la refrigerant calor del sol de pau y á
las oratjoses ventadas de la desgracia.

Lo carinyo inspirava á Melció finesas de una estremada delica-
desa.

La Roser era molt aficionada á las flors y especialment á las violas
boscanas. Es gust que hem observat en moltes noyas, que tal volta
instintivament sentan ser eixa petita y olorosa flor lo símbol de la
seva modesta ignorancia.

Mes en Hostalrich las violetas son tardanas y no floreixen fins
que ja en altres llochs comensan á passar. En Melció que sabia tot
aixó, y també tenia noticia de un tossal situat á una hora de la vila
en que se 'n hi criavan de molt bonicas, tenia cuidado, al acostarse
la estació, de vigilarlas y quan apuntavan las primeras ne feya un
hermós ram pera la Roser.

La sorpresa, los estrems de alegría, y la satisfacció que aquesta
mostrava al trovarlas al despertar, eran bona paga del trevall que
s' havia prés lo cullidor.

—Que bonicas! que hermosas! esclamava flayrantlas ab delicia ¿de
ahont las has tretas, si encara no es lo temps?

—Pera satisfer los desitjos, contestava galantment en Melció, fins
las flors adelantan la época.

Vejent en Mateu la afició de sos fills á las flors 'ls arreglá junt á

— 57 —

—Com tenim lo sopar, mestressa?

La Roser al sentirho contestava:

—Ja 'l tens á punt; mes deixem antes aconduir la noya, que avuy
no vol acabar de dormirse.

Y la bresava, cantant ab veu no formada, pero ja hermosa, y do-
nant tota la espresió á la bonica tonada catalana, la cansó:

A la boreta del mar.

Hi ha una doncella...

mentres que en Melció se posava gravement una palla en la boca y
bufava satisfet, com si fumés una pipada del regalat tabaco negre
que entravan de contrabando los que feyan la carrera de Fransa.

Despres la Roser estenia sobre una arrel de etsabara, que servia
de tamburet, son mocador de cotó del coll y servia lo sopar ab uns
pochs trastets de fira que Mateu li havia comprat en casa la terris-
saira. Las ametllas y avellanas ó los trossos de la fruita que 'ls ha-
vian donat pera brenar feyan lo gasto de aquets convits; y pera in-
troduhir alguna varietat en los plats, ne guarnian alguns ab las pe-
laduras y las closcas, que quant arribava 'l torn aparentavan los
noyets ficarselas á la boca y mastegarlas, llensantlas disimuladament.

En Mateu sentia batre son cor de alegría al véuerlos entre tin-
guts tant quietament, y á lo millor los interrompia dibent ab fruició.

—Mireulos, marit y molla dintre de una olla.

De vegadas en Melció figurava fer l' amo y se queixava de que
algun guisat no estava ben fet, á lo qual se oposava la Roser, ala-
bant sa manera de cuynar.

Si per acás en Pau presensjava tot passant una de aqueixas dis-
putas matrimoniales, se quedava admirat y ab la boca oberta.

—Y are qué feu? Perqué os baralleu?

La Roser, mitj picada de que la haguessen sorpresa en aquell
joch de criaturas, porque ja comensava á ser tota formalota, contes-
tava ab llestesa.

—¿Qué se os ne dona á vos, babau?

Y en Pau encara assombrat y sense compèndrer res se 'n anava
murmurant:

—Be... res... jo ho deya.

També baixavan los noys cap á la riera y corrian per sas boras

15 LAS JOYAS DE LA ROSER.

UN MATÍ DE PRIMAVERA.

A MA GERMANA CAROLINA.

Rica's mostra la pradera,
Tota teixida de flors,
Galas obstantan los arbres
Penjant d'ells los florits brots.
Y l'aucelleta amorosa
Trina cantadas d'amor,
Grontxanse en las verdas brancas
Dels arbres del bosc frondós.
La fonteta de la vora,
Llansa son cristallí doll,
Y lo riu n'escup sas aigües
De vius transparents colors.
Y enjoguassada la brisa
Bessa l'calser de la flor;
Las papallonas se gronxan
En las espiguetas d'or.
La cascada plora perlas,
Los ginestars ja son grochs,
La montanya está alfombrada
De transparenta verdor,
Y la vall y las planuras
Salpican de blancas flors.
Desde l'pich de la montanya,
Se veu del mar l'horisont,
Ahont naix ab sa cara ensesa
Lo sol, que estenen pel mon
Son mantell de flama viva,
Sos brins flamants de pols d'or,—
Va montant ab molta pausa
Com un globo misteriós,
Fonent la boyra que cobre
Lo mantell de blau color,
Ahont se dibuixa al lluny
Mitj indecis y confós
Algun aucell estraviat,
Y algun nuvolet que's fon
A l'alé de tendra brisa

O al alé del ventitjol.

Tot respira suau tendresa,
Fa un concert tant armoniós,
Que los suaus ecos que exala
Fan glatir lo tendre cor
Que escoltant sas melodias
Creu viurer en altre mon.
Benhajas, oh primavera,
Beneita sias mil cops,
Benvinguts malins hermosos,
Ben arribats siau, nous jorns.

EMILIO COCA Y COLLADO.

Font del ferro.—Moncada.—1868.

Solució á la xarada del número passat.

Ra-mon.

Solució al geroglífich del número passat.

A grans causas gran efectos.

XARADETA.

Lo qui sol estar primera,
may se sol queixar de res;
estar segona, es estar
com primera: lo mateix.
Ab dos primera, la roba,
se renta d'alló mes be:
mòlts dels que tenen l'tot,
no la saben guardar gens.

MARIANO BURGUES.—Sabadell.

GEROGLÍFICH.

Lo Maig D Maig: lo Maig D Laa

Rosa. Clavell. Dalia.

Las soluciones se donarán en lo número de dissapte.

S. S. L. E. Barcelona. He rebut lo segon article. Gracias A. R. Id. Publicaré algunas cosas. I. R. Id. No l'puch servir. J. C. Id. Li agreixo molt lo seu bon destí, pero la delicadesa no'm permet publicar lo seu article. A. R. Id. Troba estrany que l'article una Declaració anes sense la meua firma? J. C. Los similis no fan pe l'meu periódich: jo vull cosas sólidas y no cosas fútils y superficiales. J. C. Vilanova. Redudas las soluciones. Publicaré las xaradas. M. S. La Bisbal. Sento no poder publicar lo que ha tingut l'amabilitat d'enviarme. M. F. R. Sabadell. Totas las hi publicaré.—Fins al 6 de Maig. A. S.

ANUNCIS.

ESTABLIMENT ORTOPÉDICH

DE

DON EMILIO CLAUSOLLES.

professor en medicina
y cirujia, sócio de la Academia médico-quirúrgica de
Madrid y de Palencia, sócio fundador
del Institut Médich de Barcelona, premiat en las
Exposicions Universals de París
en 1855 y 1867, etc. etc.

Tractament especial de las afeccions següents:

Desviacions de la columna vertebral en tots los seu graus.

Desviacions internes y externas de las camas, peu brassos y mans.

Peus de Pinya, (varus) peus equinos, retraccions musculars y falsas anquilosis de las camas, etc.

Luxacions espontáneas, traumáticas ó patológicas en todas las articulacions.

Hernias (vulgarment ditas trencadures, relajacions, trencats, esbintsats).

Arribat de poch de París ahont ha permanescut durant la ultima Exposició Universal, ofereix al públich sos serveys, assegurantli trobará en dit establiment tots os adelantos que s'han presentat en aquell concurs, y que la ciencia ha demostrat ser los millors pera obtenir bons resultats curatius.

Consultas diarias y gratuitas de 12 á 3.

RAMBLA DEL CENTRO, NÚMERO 27.

BARCELONA.

DIRECTORS: D. ANTON SERRA Y D. F. UBACH.

Editor responsable: D. FRANCISCO ALFONSO.

Barcelona.—Imp. de Jaume Jeps, carrer de Petritxol, 14.—1868.

— 58 —

ab aquella alegría inagotable que donan la ignocencia y ls pochs cuidados. Se arrimavan als lladoners y apedregantlos feyan caurer los lladons que's menjavan ab delicia. Després, quan venia l'temps, anavan per las bardissas, ahont en Melció se esgarapava totas las mans pera cullir las moras mes grossas y mes maduras.

Aixó sí: posava un especial cuidado en estalviar á la Roser tot cárrech fatigós.

—Tot lo que es cosa de forsa, deya arrogantment, nos toca als homens.

Y quan se tractava de un marge alt lo havia de pujar á quatre grapas.

Eran dos naturalesas que's comprenian. No podem explicar, ni ells tampoch podian, en rahó dels pochs anys, lo que sentian l'un per l'altre.

Se estimavan, y molt.

Se estimavan ab tant afany, ab tanta constancia, ab tal exclusivisme que imposible sembla que pogués cábrer un afecte tant inmens en lo cor de noys. Mes aviat pareixia que eran ja cors del tot desenvolats.

Entre ells hi avia una especie de corrent magnética. Ja may se vejé trist á Melció sense que ho estés la Roser. Sos dolors y sas alegrías eran comuns. Fins trovantse separats, se reflectavan en un los sentiments del altre.

Y tot aixó sense turbar per un sol moment sa ignosensia y candidesa.

¿Ni com podia ser de altre modo, si ells creyan fermament, puig ningú ls havia desenganyat respecte de aquet punt, que eran germá y germana?

— 59 —

CAPITOL X.

Un xiquet mes.

En Melció se anava desarrollant de un modo extraordinari. Los jochs fatigosos á que se dedicava ab los altres baylets de la vila, lo correr tot lo dia per camps y boscos, rebent sols y serenas, y lo respirar un aire purissim lo dotavan de una constitució física inmillorable.

Semblava de molta mes edat de la que tenia.

La Roser al contrari, encara que gosava de bona salud tenia una apariencia delicada y era en realitat prou débil pera no poder fer certs treballs.

Aquestas circumstancias respectivas marcaren un nou caracter á las relacions dels dos infants.

Ell, lo fort, lo gran, lo atrevit, prengué insensiblement lo paper de protector y ella se resigná ab gust al de protegida. De ell sortia la iniciativa y direcció en tot lo que debia ferse; mes ella ab son sentiment y carinyo era moltas voltas la que temperava los arrebatos de'n Melció.

Així, fou que no's rompé la armonia entre ells, apesar de aquet cambi, resultat natural de la creixensa que ls portava al definitiu desarrollo de son geni; ans be la mateixa desigualtat contribuí á ferlos mes amichs, si era posible que cresques aquell amor tan intens com constant.

Mòlts creuen que la intimitat entre las personas naix de la identitat de gustos, de sentiments y de ideas; y no es veritat. De la identitat ne surt la major part de las vegadas la aversió, ó á lo menos la indiferencia, perquè la confluencia de dos voluntats en una mateixa cosa es molt ocasionada á rahons.

En cambi quan dos naturalesas están conformadas de tal manera que, com qui diu, los ánguls sortints de la una corresponen exacta-